

”Reglab behövs som forum för lärande”

Uppföljning av Reglabs verksamhet 2013–2018

Innehållsförteckning

Sammanfattning och slutsatser	3
Bakgrund	4
Sammanfattning utvärderingarna 2013 och 2016	4
Kompletterande synpunkter från medlemsmötet	6

Sammanfattning och slutsatser

Reglab drivs i dag som ett projekt där den senaste perioden löper mellan 1 juli 2015– 30 juni 2019. Som slututvärdering har Reglabs styrelse efterfrågat en uppföljning av verksamheten, som kompletterar de tidigare utvärderingarna 2013 och 2016. Uppföljningen har bestått av en workshop i medlemsgruppen den 10 april 2018.

Slutsatserna från tidigare utvärderingar är att Reglabs lärandemodell fungerar mycket väl och att det finns tydliga positiva effekter, men att effekten i respektive organisation är beroende av varje medlems egen insats och nyttjande av Reglab som forum.

De kompletterande synpunkterna från workshopen förstärker dessa slutsatser. Övergripande är samtliga medlemmar mycket positiva till Reglabs verksamhet, hur verksamheten drivs och att aktiviteterna bidrar till kunskaps- och kompetensutveckling hos medlemmarna. Lärprojekten framhävs som mycket välfungerande och Årskonferensen som en viktig samlingspunkt – inte minst för att stärka det kollegiala sammanhanget. Temat *Framsyn* anses svårt men nödvändigt och viktigt. En utmaning i dagsläget är att hitta nyttan på hemmaplan av något som ligger så långt fram.

En slutsats i effektutvärderingen var att medlemsorganisationerna hade varit olika aktiva och valt att använda sig av Reglab i olika utsträckning, vilket resulterade i att de utvecklats olika mycket genom sitt deltagande i Reglab. Ett citat från workshopen som belyser detta ganska tydligt är: "*Reglab:s styrka och svaghet är dess medlemmar*". Medlemsansvariga var dock överens om att det ligger på respektive medlem att dra nytta av Reglabs verksamhet, och att styrningsmodellen där lärprojekten röstas fram gemensamt, gör att alla förutsättningar finns för att skapa ett brett engagemang.

Slutligen lyftes frågan om det organisatoriska lärandet. Här ansåg medlemsgruppen att Reglab bör arbeta vidare med att stötta och stärka det organisatoriska lärandet för att framgent även kunna bidra till att utveckla medlemmarna till att bli lärande organisationer. Slutsatsen från gruppen är att Reglab behövs som forum för lärande.

Bakgrund

Reglab bildades 2010 och har drivits i projektform gemensamt av Sveriges regioner, Vinnova, Tillväxtverket och SKL. En extern utvärdering i november 2013 visade att aktiviteterna, medlemsnyttan och kvaliteten på insatserna var hög och att medlemmarna var mycket nöjda. Reglabs styrelse beslutade därför att förlänga projektet med ytterligare fyra år, från 1 juli 2015 till den 30 juni 2019.

Totalt har tre olika utvärderingar gjorts, med olika fokus och omfattning: 2011, 2013 och 2016. Inför slututvärderingen har styrelsen efterfrågat ytterligare en uppföljning av Reglabs verksamhet. Uppföljningen/kompletteringen har bestått av följande:

- Sammanställning av tidigare utvärderingar (2013 och 2016)
- Diskussion i medlemsgruppen den 10 april 2018 för att få input från perioden 2016 fram tills i dag.

Sammanfattning utvärderingarna 2013 och 2016:

2103 gjordes en halvtidsutvärdering av Reglabs verksamhet, som hade fokus på resultat: Hur fungerar lärandet i Reglab och hur används och sprids kunskaperna? 2016 genomfördes en effektutvärdering, som hade fokus på effekterna: Hur bidrar lärandet i Reglab till utveckling av regionerna och det regionala utvecklingsystemet? Nedan sammanfattas slutsatserna från de båda utvärderingarna:

På rätt väg – halvtidsutvärdering Reglab (Ramböll)

Lärandemodellen fungerar.

- Reglab bygger på en lärandemodell för kollegialt lärande som går ut på att deltagarna utvecklar kunskap, metoder och arbetsverktyg tillsammans. Rambölls bedömning är att denna **modell fungerar väl** och att de personer som deltar i hög utsträckning stärker sina kunskaper och lär sig använda nya arbetsverktyg och metoder.
- Att Reglab ägs av sina medlemmar, och att innehållen och uppläggen för Reglab:s lärandeaktiviteter utgår från medlemmarnas behov, lyfts fram som framgångsfaktorer i utvärderingen eftersom det gör deltagarna aktiva, trygga och öppna med sin kunskap och sina erfarenheter vid läraaktiviteterna. Det gör också att **aktiviteterna upplevs som relevanta**.
- Reglabs **kansli fungerar väl** vilket förstärker fundamentet för verksamheten.

Bidrar till nätverkande och kollegialt utbyte.

- Förutom att stärka deltagarnas kompetens leder Reglab också till att deltagarna utvecklar sina kontaktnät, framför allt **mellan regioner**, men också **mellan den regionala och nationella nivån**.
- Ramböll kan också se att kontaktnäten används aktivt för att underlätta den professionella vardagen och för att fortsätta det kollegiala utbytet mellan organisationerna.

Använder det man lärt sig.

- Individuell kompetensutveckling är emellertid ingen målsättning för Reglab. En förutsättning för att medlemsorganisationerna ska utvecklas genom Reglab är att de som deltar i Reglabs aktiviteter också **använder sig av vad de lär sig** i sin professionella vardag.

Utvärderingen visar på att detta sker i relativt hög utsträckning och att detta sker löpande och i samtliga medlemsorganisationer. **Variationerna är dock stora mellan medlemsorganisationerna.**

Slutsatser:

- Reglab är ett verktyg som fungerar väl, men som behöver användas för att ge effekter.
- Reglab fungerar väl som verktyg och plattform för utveckling.
- Vilka effekter Reglab skapar beror på hur medlemsorganisationerna använder sig av Reglab som ett utvecklingsinstrument.
- Det fortsatta utvecklingsarbetet inom Reglab bör koncentreras mot hur medlemmarna använder sig av och förhåller sig till Reglab som ett utvecklingsinstrument.

Effektutvärdering Reglab 2016 (Ramböll)

Olika effekt hos medlemsorganisationerna.

- Rambölls samlade bedömning är att Reglab fungerar väl som ett utvecklingsinstrument och i linje med hur det är tänkt att fungera. De kan dock se att **medlemsorganisationerna har varit olika aktiva och valt att använda sig av Reglab i olika utsträckning.** Detta har resulterat i att deltagarna upplever att medlemsorganisationerna har utvecklats olika mycket genom sitt deltagande i Reglab.

Slutsats 1: Reglab har stärkt förutsättningarna för lärande och dialog.

- Reglab har varit en **viktig motor** för att skapa lärande, dialog och ett kollegialt sammanhang inom det regionala utvecklingssystemet.
- Reglab har utgjort en **arena för kontinuerligt relationsbyggande.** Denna arena bedöms ha varit viktig för utvecklingen av den regionala utvecklingsprofessionen i Sverige.
- Reglabs **aktiviteter har varit** (och upplevts ha varit) **tillgängliga och kostnadseffektiva.** Det bedöms ha sänkt trösklarna för utvecklingsarbete och mellanregionalt samarbete.
- Reglabs verksamhet har bedrivits nedifrån-och-upp utifrån regionala behov och utifrån en princip om frivillig handuppräknings. Det bedöms ha fått en mobiliserande effekt på deltagande individer och organisationer. Det bedöms också ha **stimulerat regionalt ägarskap för de metoder och kunskaper som utvecklats.**

Slutsats 2: Reglab har stärkt regionernas strategiska förmågor.

- Reglab har varit en fristående utvecklingsplattform som **möjliggjort löpande erfarenhetsutbyte** och processer för **kollegialt lärande.**
- Reglab har bidragit till att bygga strategiska förmågor som långsiktigt skapar förutsättningar för **ökad proaktivitet och utvecklingskraft** i regionernas utvecklingsarbete.
- Reglab bedöms ha synliggjort potential kring det regionala utvecklingsuppdraget, och genom det **triggat en utvecklingskraft** som annars inte hade realiserats.
- Möjligheten för mindre resursstarka regionala aktörer att delta i Reglab bedöms ha fått en **utjämnande effekt på regionernas utvecklingsförmågor.**
- Reglab har vidare **gjort regionerna bättre uppkopplade mot varandra och mot den nationella nivån.** Denna typ av omvärldskunskap upplevs som värdefull och ha möjliggjort en mer effektiv och ändamålsenlig kanalisering av tid och resurser för verksamhetsutveckling.

Slutsats 3: Reglab har stärkt det regionala utvecklingssystemets funktionssätt.

- Reglab har gjort de regionala utvecklingsaktörerna mer kunniga kring vad som är på gång nationellt, och hur andra regionala aktörer tänker och agerar i relation till olika utmaningar. Det har gjort dem **mer relevanta och betydelsefulla som samarbetspartners** och noder för det regionala utvecklingsarbetet. Det gäller både inom regionerna och nationellt.
- Reglab har utgjort ett viktigt forum för att knyta den nationella och regionala nivån närmare varandra. Genom erfarenhetsutbyte, nätverk och informella mötesplatser har Reglab bidragit till ökad förståelse mellan nivåerna. På ett konkret sätt har Reglab **visat hur flernivåsamverkan kan utformas och utvecklas**.

Kompletterande synpunkter från medlemsmötet 10 april 2018

Med avstamp i slutsatserna från tidigare utvärderingar diskuterades ett antal områden för att få en kompletterande bild från 2016-2018. Totalt hölls en 1,5 timmas workshop i medlemsgruppen med ett 15-tal medlemsansvariga på plats. Följande frågeställningar lyftes:

- Kompletterande tankar kring verksamhetens innehåll?
- Tankar kring temat Framsyn?
- Synpunkter på arbetsformerna?
- Funkar organisation och styrning?
- Tar Reglab tillvara alla medlemmars intresse?
- Stärker Reglab medlemmarnas kompetens och bidrar till nya arbetsverktyg?
- Finns förutsättningar för ett organisatoriskt lärande? Sprids kunskap och kompetenser vidare i organisationen?

Nedan följer en sammanställning av de synpunkter som kom fram:

Övergripande är samtliga medlemmar mycket positiva till Reglabs verksamhet, hur verksamheten drivs och att aktiviteterna bidrar till kunskaps- och kompetensutveckling hos medlemmarna.

Det finns dock en utmaning i att både kunna hantera spets och bredd. Det kan vara svårt för vissa medlemmar att ta till sig allt (därför att man inte just nu arbetar med en fråga – eller någon annan ligger före).

Nya områden att arbeta med framöver skulle kunna vara infrastruktur och bostadsplanering. I nästa period blir fler regioner med bredare och utvecklat uppdrag, och då blir dessa frågor mer aktuella.

Något som anses som mycket viktigt är att Reglabs verksamhet inte bara tar upp frågor inom de givna ramarna, utan en viktig del i Reglabs uppdrag bör vara att gå i fronten för att utveckla det regionala utvecklingsuppdraget.

Vad gäller temat *Framsyn* är man i stort positiv, men en utmaning i dagsläget är att hitta nyttan på hemmaplan av något som ligger så långt fram. En fråga som kom upp var om temat skulle legat närmare uppdraget? Samtidigt är tanken att utmana medlemmarnas sätt att tänka. Västernorrland lyfter fram RUS-arbetet som ett exempel på något som tidigare präglats av ett väldigt linjärt tänk, men som tack vare Framsynsarbetet inför nästa RUS kommer att förändras.

Några medlemmar menar att det är ett problem att politiken inte är mer inblandad, då det sätter gränser för hur man kan ta hem resultaten i Framsynsarbetet. Andra menar att Reglab är fel forum för politiken.

Vad gäller arbetssätt är alla överens om att lärprojekt är bra och bör prioriteras över nätverk. Det är bra med fria former, men ibland svårt att förklara resultatet på hemmaplan. Årskonferensen är viktig. Forskarforum är bra.

Det finns en förankringsutmaning gentemot Landstingsdirektörerna/Regiondirektörerna. De måste bli mer insatta och förstå Reglabs betydelse.

Legitimitet är en viktig fråga. Till exempel borde Reglabs roll synliggöras och tydliggöras framöver i nationella sammanhang, som den Nationella strategin och Nationellt forum. Reglab är en typ av policylabb och skulle kunna bli mer relevant i det nationella sammanhanget.

De flesta anser att Reglab tar tillvara alla medlemmars intresse. Exempelvis menar medlemsansvariga att kansliet ofta är mycket lyhört vad gäller att få in de flesta behov, även om det inte alltid blir i form av lärprojekt.

Det organisatoriska lärandet är fortfarande outvecklat hos medlemsorganisationerna. Reglab skulle framgent kunna bidra till att utveckla medlemmarna till att bli lärande organisationer. Ett förslag skulle kunna vara att driva ett lärprojekt om lärande.

Ett citat från workshopen som skulle kunna sammanfatta den avslutande diskussionen är ”Reglabs styrka och svaghet är dess medlemmar”.